GemeenteWesterveld

Gemeenteraad

Voorstel

Ruimte en Ontwikkeling

Gebiedsontwikkeling Dwingelderveld/Witteveen/Ruinen - Besluitvorming College/besluitvorming Raad

Auteur

Beknopte samenvatting

Aan de rand van het Nationaal Park Dwingelderveld liggen twee grote vakantieparken die in 2021 zijn overgenomen door Europarcs. De voormalige camping De Wiltzangh met het daarnaast gelegen Bezoekerscentrum De Benderse en schaapskooi Ruinen zijn gelegen op grondgebied van de gemeente Westerveld. Verderop aan de Oude Benderseweg ligt voormalig vakantiepark Landclub Ruinen (nu Europarcs Ruinen) op grondgebied van de gemeente De Wolden. Beide parken hebben een behoorlijke omvang en een overnachtingscapaciteit van zo'n tweehonderdduizend overnachtingen per park. Voor gemeente De Wolden zorgt Europarcs Ruinen daarmee voor eenderde van alle overnachtingen in de gemeente. Voor gemeente Westerveld zorgt Europarcs De Wiltzangh voor circa eenzesde van alle overnachtingen in de gemeente. Met de komst van Europarcs wordt het aantal recreatieve overnachtingen uitgebreid, vooral door het jaarrond kunnen aanbieden van overnachtingen. Omwonenden verwachten een toename van verkeersbewegingen. In samenwerking met alle stakeholders is de situatie besproken en afgelopen zomer is in opdracht van de gemeente De Wolden een verkeerskundig onderzoek uitgevoerd, waarbij ook is gekeken naar het gedrag van bezoekers en de recreatieve ontsluiting in het gebied. Mede op basis van dit onderzoek is wordt door belanghebbende in dit gebied gepleit voor een maatregelenpakket bestaande uit drie delen:
1. Verkeerskundige maatregelen en infrastructuur;
2. Mobiliteitsplan Routelandschap
3. Herinrichting Benderse

Dit maatregelenpakket is geraamd op een investering van € 1,35 mln. exclusief ureninzet projectorganisatie. In het bestuurlijk overleg van 14 februari jl. is het financiële deel besproken. Voor de gemeente Westerveld gaat het om een bedrag van € 157.000,-- . Dit is exclusief de bijdrage die we uit de BDU uitkering (provinciale middelen die via de gemeente lopen) willen aanwenden voor versmalling wegdeel (verkeersveiligheid) op het wegtracé tussen het bezoekerscentrum en de schaapskooi. Deze maatregelen zijn geraamd op € 70.000,-- (verdeelsleutel De Wolden 2/3 deel en Westerveld 1/3 deel). Dit komt neer op een bedrag van € 23.000,00 voor de gemeente Westerveld. De gemeente Westerveld kan vanuit andere bijdragen, zoals Regio Deal Regio Zwolle (€ 30.000,--) en vereveningsbijdrage vitale vakantieparken (€ 50.000,--) bijdragen. Blijft er nog een bedrag van € 77.000,-- waarvoor geen financiële dekking is.

Besluit

Besluitpunt 1

Kennis te nemen dat er een bijdrage van € 50.000,00 beschikbaar wordt gesteld uit het budget Transformatie vereveningsbijdrage recreatiewoningen gemeente Westerveld (vitale vakantieparken).

Besluitpunt 2

Kennis te nemen dat er een bedrag van € 30.000,00 uit de RegioDeal regio Zwolle verleend wordt voor de aanleg van het wandelpad Achterlandse veen en de bewegwijzering naar de Anserdennen en Dwingeloo.

Besluitpunt 3

Instemmen met het beschikbaar stellen van een bijdrage van € 77.000,00 voor de uitvoering van de maatregelen bij de gebiedsontwikkeling Dwingelderveld/Witteveen/Ruinen en deze te verwerken in de Kadernota, zodat het budget beschikbaar komt in 2024.

Motivering

Aanleiding en context

Al vanaf 2012 vinden er gesprekken plaats tussen omwonenden en andere betrokken partijen over de gebiedsontwikkeling Dwingelderveld/Witeveen/Ruinen. Natuurmonumenten is in het voorjaar van 2018 een proces gestart om voor het gebied rondom het bezoekerscentrum Dwingelderveld, samen met de omgeving, een inrichtingsplan op te stellen. Dit met als uitdaging om de functies van natuur en recreatie, maar ook het wonen en werken met elkaar in balans te brengen en daarbij rekening te houden met elkaars behoefte en belang. Dit Recreatieplan, waarvoor veel draagvlak was, is in juli 2018 tot stand gekomen. Vanwege een gebrek aan financiële middelen is dit plan nooit tot uitvoering gekomen.

In 2021 heeft Elzinga & Oterdoom Procesmanagement een advies uitgebracht en in grote lijnen aangegeven wat de randvoorwaarden zijn om te komen tot een succesvolle uitvoering van de gebiedsontwikkeling. Het advies bestond onder andere uit de volgende punten: 1. Zorg langjarig voor voldoende capaciteit en middelen; 2. Maak geen plannen als er geen capaciteit is of geen zicht is op middelen; 3. Initiatieven liggen meestal bij ondernemers en burgers; 4. Overheidsbestuur is verantwoordelijk voor afweging van en investeringen voor publieke belangen; 5. Goede ruimtelijke ordening en infrastructuur is publiek belang en vergt ook publieke investeringen; 6. Zorg voor een goede taakverdeling tussen burgers, ondernemers en overheid; 7. Organiseer capaciteit aan de voorkant, dus vanaf de start. In het advies uit 2021 is een raming opgenomen van de benodigde middelen om alle tot op heden genoemde maatregelen te realiseren. Tot op heden is er nog geen dekking gevonden voor de maatregelen.

De komst van Europarcs, die twee grote vakantieparken aan de rand van het Dwingelderveld heeft gekocht vraagt nu om actie. Bewoners hebben meerdere keren bij de gemeenten aangegeven, dat ze 'overlast' ervaren van de toegenomen verkeersdrukte. In 2021 en 2022 hebben wethouders van de gemeenten De Wolden en Westerveld gesprekken gevoerd met Europarcs. Beide parken worden uitgebreid met recreatieverblijven die jaarrond verhuurd worden. Dit betekent iets voor de verkeersbewegingen richting beide parken, maar ook voor de recreatieve ontsluiting richting het dorp Ruinen en natuurgebied. Het biedt ook kansen om een jarenlange wens van bewoners voor een veilige fiets-wandelverbinding richting dorp en natuurgebied. In samenwerking met alle betrokkenen zijn in het najaar van 2022 een aantal sessies gehouden, waarbij ook onderzoek is gedaan naar de feitelijke verkeersdrukte. Het bureau dat het onderzoek heeft uitgevoerd heeft hierbij gekeken naar de feitelijke verkeersdrukte, maar ook naar de recreatieve ontsluiting en het gedrag van mensen. Deze resultaten zijn met alle stakeholders besproken en hebben geleid tot een maatregelenpakket bestaande uit drie delen.

De noodzaak tot het nemen van verkeersmaatregelen en de ontsluiting van de recreatieve infrastructuur is van belang om enerzijds tegemoet te komen aan de wensen van bewoners, maar ook aan de gasten/bezoekers die naar de parken en het bezoekerscentrum komen. Op basis van het rapport heeft de gemeente De Wolden de verkeersmaatregelen in beeld gebracht en ook een raming gemaakt van de hiermee gepaard gaande investeringen. Een groot deel van deze maatregelen liggen op

grondgebied van de gemeente De Wolden. De herinrichting Benderse vanaf het bezoekerscentrum richting schaapskooi ligt op grondgebied van de gemeente Westerveld.

Beoogd resultaat
De gebiedsontwikkeling Dwingelderveld/Witteveen/Ruinen leidt tot een structurele verbetering van de toegankelijkheid van het gebied, zowel voor autoverkeer als fietsers en wandelaars. De maatregelen zorgen voor verbetering van de veiligheid van inwoners en bezoekers. Voor de gemeente Westerveld is het belangrijk dat er een goede recreatieve ontsluiting wordt gerealiseerd, voor wandelaars en fietsers, richting Anserdennen en dorp Dwingeloo.
De fiets/wandelverbinding Achterlandse veen wordt, door een apart wandelpad parallel aan het fietspad aan te leggen, zodat fietsers en wandelaars uit elkaar worden gehouden en de ontsluiting richting Dwingeloo (met bebording) verbeterd. De recreatieve beleving krijgt hierdoor een kwaliteitsimpuls en de toegankelijkheid voor wandelaars met wandelwagens/buggys'en rolstoelen wordt verbeterd.
De weginrichting wordt vanaf het bezoekerscentrum naar de schaapskooi versmald voor auto's en er komt een aparte scheiding voor wandelaars en fietsers.
De gebiedsontwikkeling Dwingelderveld/Witteveen/Ruinen is een gezamenlijke opgave, waarin beide gemeenten, Provincie Drenthe, Europarcs en Natuurmonumenten een gezamenlijk en gedeeld belang hebben om de ontsluiting richting De Benderse en het NP Dwingelderveld structureel te verbeteren.

Argumentatie
Op het vakantiepark Europarcs/De Wiltzangh wordt geïnvesteerd in het plaatsen van vakantiewoningen en chalets, die jaarrond verhuurd (gaan) worden. De bouw wordt gefaseerd uitgevoerd. In totaal komen daar 134 eenheden. Inmiddels staan er 70 stuks (fase 1). Op basis van het aantal eenheden is de verwachting dat dit ca. 200.000 overnachtingen per jaar gaat opleveren. Als we uitgaan van het huidige toeristenbelasting tarief (2023) komt dat neer op 200.000 x € 1,80 = € 360.000 per jaar.
De gebiedsontwikkeling wordt gedragen door vijf partijen, die ook financieel bijdragen aan de totale investering. De investering draagt bij aan een veiliger weginrichting, verbetering van de recreatieve ontsluiting en beleving voor bezoekers en inwoners. De Benderse heeft tussen de parkeerplaats bij het bezoekerscentrum en de schaapskooi de uitstraling van een doorgaande weg. Dit deel van de weg wordt vooral gebruik gemaakt door de kwetsbare verkeersdeelnemers. Het is verkeersveiliger om de parkeerplaats als verblijfsgebied in te richten en het achterste deel van de Benderse visueel te versmallen en daarmee af te waarderen.
Een deel van de ontwikkelingen is gelegen op grondgebied van de gemeente Westerveld.

Duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord werken
De gemeente vindt het belangrijk dat het gebied toegankelijk is en blijft voor alle doelgroepen.

Kanttekening en risico's
We gaan er hierbij vanuit dat ook na uitvoering van de maatregelen het parkeerterrein van Natuurmonumenten (gratis) toegankelijk blijft voor bezoekers. Dit is opgenomen in het verslag van het bestuurlijk overleg van 21 december 2022.
We gaan er hierbij vanuit dat de opbrengst vitale vakantieparken uit de vereveningsbijdrage dit begrotingsjaar (2023) beschikbaar komt.

Aanpak/uitvoering en communicatie
De bestuurders zijn eensgezind in het geven van prioriteit aan uitvoering van dit maatregelenpakket. Na akkoord een gezamenlijk persmoment organiseren, waarbij een presentatie wordt gegeven over de uitvoering van het pakket aan maatregelen en de daarbij behorende planning en fasering.

Integrale advisering
Intern

Duiding integrale advisering
Afdeling verkeer, natuur en landschap en financiën.

Kosten, baten, dekking
De totale herinrichtingskosten, zijn op basis van een verdeelsleutel voor de gemeente Westerveld, begroot op € 157.000,-- (dit bedrag is exclusief de bijdrage Brede Doeluitkering uitkering).
Vanwege het verbeteren van de verkeersveiligheid kan vanuit de Brede Doeluitkering, dit zijn middelen van de provincie Drenthe die via de gemeente lopen, een bijdrage van € 23.000,-- worden verleend (is op basis van een verdeelsleutel 1/3 deel gemeente Westerveld en 2/3 deel gemeente De Wolden).
Om het project te financieren (€ 157.000,--) wordt voorgesteld om:
€ 50.000,-- te financieren uit het budget Structuurvisie vereveningsbijdragen transformatie recreatiewoningen (vitale vakantieparken). Dit bedrag was al geraamd voor de gebiedsontwikkeling Dwingelderveld/Witteveen/Ruinen.
€ 30.000,-- bij te dragen vanuit de bijdrage van de Regio Deal Regio Zwolle - versterking recreatieve infrastructuur rond Nationale Parken.
Er is nog financiële dekking nodig van € 77.000,-- om het maatregelenpakket (1/3 deel) te kunnen uitvoeren. Dit budget is niet geraamd in de begroting van 2023. De raad te verzoeken dit bedrag via de Kadernota beschikbaar te stellen voor 2024.

Bijlagen

1. Bijlage 1 maatregelen 28-3-2023 GODwingelderveld.docx
2. Bijlage 2 nota 28-3-2023 GO Dwingelderveld.docx